

SPOMIENKA K NEDOŽITÝM OSEMDESIATYM NARODENINÁM RNDR. ILJU OKÁLIHO, CSC. (1934–2002)

MILADA HOLECOVÁ

Department of Zoology, Faculty of Natural Sciences, Comenius University,
Mlynská dolina B-1, SK – 842 15 Bratislava, Slovakia [holecova@fns.uniba.sk]

Dňa 15. septembra 2014 sme si pripomenuli nedožitú 80-te narodeniny významného slovenského muzeológa a entomológa RNDr. Ilju Okáliho, CSC. Toto výročie je príležitosťou spomenúť jeho životnú cestu, ako aj prínos pre slovenskú entomológiu a muzeológiu.

Ilja Okáli sa narodil 15.9.1934 v rodine elektrotechnického inžiniera. V rokoch 1953–1958 študoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po obhájení diplomovej práce „Homoptera Auchenorrhyncha niektorých biotopov okolia Bratislavy“ a úspešnom absolvovaní štátnych záverečných skúšok získal titul promovanej biológ.

Titul doktora prírodovedy (RNDr.) získal v roku 1975 po obhájení rigorózneho práce „Rozšírenie rodu *Macrostelus* Fieber (Homoptera, Cicadellidae) na území Slovenska“.

V roku 1997 po obhájení kandidátskej dizertačnej práce „Hmyz ako modelová skupina pre muzeologický výskum a ako objekt múzejnej praxe“ získal hodnosť kandidáta biologických vied (CSc.).

Celý profesionálny život Ilju Okáliho bol spätý so Slovenským národným múzeom v Bratislave, do ktorého nastúpil v r. 1961 a pôsobil až do svojej smrti v roku 2002. Jeho zásluhou pribudli do Prírodovedného múzea SNM početné zbierky, a to aj vďaka tomu, že sám nazbieral niekoľko stotisíc kusov entomologického materiálu. Venoval sa štúdiu hemipteroidného hmyzu (podradu Auchenorrhyncha). Okrem entomologicky zameraných príspevkov publikoval množstvo prác zaoberajúcich sa históriou zoológie a entomológie a biografickými dátami významných osobností zoológie doma i v zahraničí.

Bol dlhoročným členom a funkcionárom Slovenskej entomologickej spoločnosti, Československej spoločnosti entomologickej, Slovenskej zoologickej spoločnosti a Slovenskej spoločnosti pre dejiny vied a techniky pri SAV. Okrem týchto spoločností bol

HOLECOVÁ M, 2014: Commemorating the 80th anniversary of birthday of Dr. Ilja Okáli. *Folia faunistica Slovaca*, 19 (2): 103–104.

[in Slovak]

Received 23 September 2014

~

Accepted 23 September 2014

~

Published 9 October 2014

Dr. Okáli členom Prírodovedeckého klubu v Brne a Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny.

Ilja Okáli prednášal okrem iného tiež muzeológiu na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1992–2002).

Ilja Okáli bol členom viacerých redakčných rád časopisov (Zborník Slovenského národného múzea, Annotationes zoologicae at botanicae, Biologia, Múzeum, Entomologické problémy, Správy Slovenskej entomologickej spoločnosti pri SAV, Entomofauna carpathica, Práce Slovenskej entomologickej spoločnosti pri SAV, Biológia – Ekológia – Chémia, Hmyz).

Kompletnú bibliografiu prác RNDr. Ilju Okáliho publikovali HOLČÍK & MATOUŠEK (2003) a HOLČÍK (2004).

Ilja Okáli bol veľmi milým a priateľským človekom. Patril k posledným polyhistorom medzi múzejníkmi na Slovensku a to nielen v entomológii, ale aj v histórii prírodných vied. V našej pamäti zostane ako príjemný človek, priateľ, ktorý pri stretnutiach v Slovenskom národnom múzeu, na pôde Prírodovedeckej fakulty UK, Slovenskej entomologickej spoločnosti, ale aj pri spoločných exkurziách v teréne sa vyznačoval výborným rozprávačským talentom a láskavým humorom. Bol človekom pevných zásad a vysokých morálnych kvalít.

Viacero pre vedu nových taxónov hmyzu nesie jeho meno: *Okalia globosa* Kodada et Čiampor, 2003 (Coleoptera, Elmidae), *Polluxia okalii* Dworakowska, 1974 (Auchenorrhyncha, Typhlocibidae),

Bellieria okaliana Lehrer, 1975 (Diptera, Sarcophagidae), *Cryptophagus okalii* Reška, 1982 (Coleoptera, Cryptophagidae), *Scorlupella okalii* Dlabola, 1983 (Auchenorrhyncha, Issidae), *Ammobatoides okalii* Jelínek, 1991 (Coleoptera, Nitidulidae).

Všetci, ktorí ste Ilju Okáliho osobne poznali, venujte mu tichú spomienku!

BIBLIOGRAFICKÉ PRÁCE O RNDR. ILJOVI OKÁLIM

- ČELKO E, 1984: RNDr. Ilja Okáli sa dožil 50. rokov. *Balneologický zpravodaj*, 23: 138.
- HOLČÍK J, 2003: Ilja, budeš mi chýbať. Spomienka na priateľa, kamaráta a kolegu, prírodovedca RNDr. Ilju Okáliho, CSc. *Hmyz*, 3 (3): 53–56.
- HOLČÍK J, 2004: Ilja Okáli. Slovenské národné múzeum. Edícia medailóny. *Múzeum*. Príloha, 77 s.
- HOLČÍK J & MATOUŠEK B, 2003: In memoriam RNDr. Ilja Okáli, CSc. *Entomofauna carpathica*, 15 (1–2): 1–13.
- HOLČÍK J & MATOUŠEK B, 2003: RNDr. Ilja Okáli, Ph.D. 1934–2002. *Biologia*, 58 (2): 295–296.
- HRDÝ I, 1994: RNDr. Ilja Okáli. *Klapalekiana*, 30 (3–4): 7–8.
- JANSKÝ V, 1994: RNDr. Ilja Okáli šesťdesiatročný. *Múzeum*, 39 (3): 41.
- JANSKÝ V, 1995: K životnému jubileu RNDr. Ilju Okáliho. *Entomofauna carpathica*, 7: 47–48.
- JANSKÝ V, 2002: RNDr. Ilja Okáli, CSc., 1934–2002. *Biológia, ekológia, chémia*, 7 (4): 22–23.
- KORBEL L, 1984: RNDr. Ilja Okáli päťdesiatročný. *Biológia, Bratislava*, 39 (10): 1044–1046.
- MATOUŠEK B, 1984: Životné jubileum RNDr. Ilju Okáliho. *Múzeum*, 29 (3): 92.
- MATOUŠEK B, 2002: Spomienka na RNDr. Ilju Okáliho, CSc. *Múzeum*, 48 (4): 45–46.
- STOLLMANN A, 1994: RNDr. Ilja Okáli šesťdesiatročný. *Chránené územia Slovenska*, 22: 42.